

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 31 grudnia 2018 r.

WPS-IX.431.2.41.2018.LB

**Pan
Sławomir Barankiewicz
Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Mińsku Mazowieckim
ul. Chełmońskiego 14
05-300 Mińsk Mazowiecki**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. *o wojewodzie i administracji rządowej w województwie* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2234 z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej* (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), kontrolerzy: Lucyna Bieńkowska – starszy inspektor wojewódzki, pełniąca funkcję przewodniczącej zespołu kontrolnego i Wiesława Cybulska – starszy inspektor wojewódzki, przeprowadzili w dniach od 5 do 9 listopada 2018 r. kontrolę problemową w trybie zwykłym w kierowanym przez Pana Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim (zwanym dalej GOPS, Ośrodek lub Organ).

Przedmiot kontroli obejmował sprawdzenie sposobu organizacji i realizacji przez gminę zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2018 r., poz. 554 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą, w przedmiocie ustalania uprawnień do funduszu alimentacyjnego oraz prawidłowości podejmowania działań aktywizujących wobec dłużników alimentacyjnych, które mają doprowadzić do wzrostu ściągalności należności wymienionych w art. 28 ust. 1 pkt 1-4 ustawy. Kontrolą objęto okres od 1 sierpnia 2016 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, tj. do 5 listopada 2018 r. Kontrola została odnotowana w książce kontroli Ośrodka pod poz. 1.

Niniejszym przekazuję Panu wystąpienie pokontrolne.

Za okres objęty kontrolą Wojewoda Mazowiecki **pozytywnie, pomimo stwierdzonych uchybień** ocenił działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim podjęte w zakresie organizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do

alimentów, **pozytywnie** w przedmiocie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz **pozytywnie pomimo stwierdzonych uchybień** ocenił podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych.

1. Organizacja realizacji zdania

Kierownikiem jednostki kontrolowanej jest Pan Sławomir Barankiewicz – zatrudniony na tym stanowisku od 01 stycznia 1994 r. na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy. Na stanowisku Głównego Księgowego zatrudniona jest Pani Anna Kaczorek od 15 września 2012 r.

Ośrodek kontrolowane zadania realizuje na podstawie Regulaminu organizacyjnego, wprowadzonego Zarządzeniem Nr 53/2012 z dnia 20 sierpnia 2012 r. Regulamin był pięciokrotnie nowelizowany. W powyższym akcie w § 3 zawarto zapis, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania zlecone wynikające m.in. z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Ponadto w strukturze Ośrodka wyodrębniono samodzielne stanowisko do realizacji świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego (3 etaty). Zakres zadań realizowanych na tym stanowisko określono w § 8 pkt. 4.

W okresie objętym kontrolą zadania wynikające z ustawy realizowało 4¹ pracowników:

1) Pan Sławomir Barankiewicz – Kierownik Ośrodka, posiadający:

- upoważnienie nr „OK.”0050.1.9.2011 z dnia 18 maja 2011 r. wydane m.in. na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej, prowadzenia postępowań, a także do wydawania i podpisywania w imieniu wójta decyzji administracyjnych i postanowień w sprawach, o których mowa w ustawie z dnia 07 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- upoważnienie nr „Ok.”0050.1.3.2012 z dnia 05 lipca 2012 r. wydane na podstawie art. 8a, 8b i 8c ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów:

1. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań i wydawania w tych sprawach decyzji,
2. przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt. 1 i 2, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

2) Pani Elżbieta Tarczyńska-Zduńczyk – inspektor ds. świadczeń rodzinnych, zatrudniona od 01.04.2011 r. na podstawie umowy o pracę, posiadająca upoważnienie nr RO.0052.1.11.2017 z dnia 6 kwietnia 2017 r. Wójta Gminy Mińsk Mazowiecki, wydane na podstawie art. 8b, art. 8c, art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów do:

¹ Informacje na podstawie „Wykazu pracowników realizujących w Ośrodku zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów” sporządzonego na potrzeby kontroli.

1. prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (*Dz. U. z 2017 r. poz. 489 ze zm.*), z wyjątkiem wydawania w tych sprawach decyzji.
2. podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowania w tych sprawach, z wyjątkiem wydawania w tych sprawach decyzji,
3. przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 7 września o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

3) Pani Dorota Trochimiuk – referent ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego zatrudniona od 16.02.2016 r. na podstawie umowy o pracę, posiadająca upoważnienie nr RO.0052.1.10.2017 z dnia 6 kwietnia 2017 r. Wójta Gminy Mińsk Mazowiecki, wydane na podstawie art. 8b, art. 8c, art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów do:

1. prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (*Dz. U. z 2017 r. poz. 489 ze zm.*), z wyjątkiem wydawania w tych sprawach decyzji.
2. podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowania w tych sprawach, z wyjątkiem wydawania w tych sprawach decyzji,
3. przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 7 września o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

4) Pani Ewa Zagórska – starszy referent ds. świadczeń rodzinnych - zatrudniona od 18.06.2007 r. na podstawie umowy o pracę, posiadająca upoważnienie nr RO.0052.1.9.2017 z dnia 6 kwietnia 2017 r. Wójta Gminy Mińsk Mazowiecki, wydane na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów do:

1. prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (*Dz. U. z 2017 r. poz. 489 ze zm.*), z wyjątkiem wydawania w tych sprawach decyzji.
2. podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowania w tych sprawach, z wyjątkiem wydawania w tych sprawach decyzji,
3. przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 7 września o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Upoważnienie nr RO.0052.1.9.2017 jest wadliwe, ponieważ w podstawie prawnej nie wskazano przepisu ustawy zgodnego z treścią upoważnienia zawartego w pkt. 2 i 3 tj. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowania w tych

sprawach (art. 8b ustawy) oraz przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 7 września o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (art. 8c ustawy w związku z art. 8a), a tym samym Pani Ewa Zagórska nie posiada umocowania prawnego do realizacji zadań z ustawy w zakresach wymienianych w pkt. 2 i 3 powyższego upoważnienia.

Ponadto ustalono, że w okresie od 1 sierpnia 2016 r. do 5 kwietnia 2017 r. pracownicy wymienieni w pkt. 2-4 nie posiadali stosownych upoważnień do realizacji zadań z ustawy, natomiast w zakresach czynności (przyjętych do stosowania 16 lutego 2016 r.) określono realizację kontrolowanych zadań.

2. Ustalanie uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Kontroli poddano 17² losowo wybranych akt spraw świadczeniobiorców, w tym 5 z okresu świadczeniowego 2016/2017, 5 z okresu świadczeniowego 2017/2018 oraz 7 z okresu świadczeniowego 2018/2019. Ustalono, że w okresie podlegającym kontroli – w badanych sprawach – wydano 18 decyzji w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym 15³ decyzji przyznających prawo do świadczenia, 1⁴ decyzję uchylającą prawo do świadczenia oraz 2⁵ decyzje, w których odmówiono prawa do świadczenia.

Postępowanie w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego wszczynane było każdorazowo na wniosek strony, co jest zgodne z art. 15 ustawy:

- 5 spraw na wniosek, którego wzór określał załącznik nr 1 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 grudnia 2015 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2015 r., poz. 2229), obowiązującego od 2 stycznia 2016 roku do 31 lipca 2017 roku,

² Sprawy zakończone wydaniem decyzji nr: FA.5110.57.2016 z dnia 07.10.2016 r., FA.5110.12.2017 z dnia 15.05.2017 r., FA.5110.71.2016 z dnia 15.10.2016 r., FA.5110.77.2016 z dnia 03.10.2016 r., FA.5110.54.2016 z dnia 07.10.2016 r., FA.5110.4.2018 z dnia 19.04.2018 r., FA.5110.40.2017 z dnia 25.09.2017 r., FA.5110.10.2018 z dnia 13.06.2018 r., FA.5110.86.2017 z dnia 14.12.2017 r., FA.5110.74.2018 z dnia 27.09.2018 r., FA.5110.21.2018 z dnia 25.09.2018 r., FA.5110.23.2018 z dnia 25.09.2018 r., FA.5110.50.2018 z dnia 27.09.2018 r., FA.5110.43.2018 z dnia 27.09.2018 r., FA.5110.44.2018 z dnia 27.09.2018 r., FA.5110.7.2017 z dnia 17.03.2017, FA.5110.37.2017 z dnia 04.10.2017 r., FA.5110.19.2018 z dnia 11.10.2018

³ Dotyczy decyzji nr: FA.5110.57.2016 z dnia 07.10.2016 r., FA.5110.12.2017 z dnia 15.05.2017 r., FA.5110.71.2016 z dnia 15.10.2016 r., FA.5110.77.2016 z dnia 03.10.2016 r., FA.5110.54.2016 z dnia 07.10.2016 r., FA.5110.4.2018 z dnia 19.04.2018 r., FA.5110.40.2017 z dnia 25.09.2017 r., FA.5110.10.2018 z dnia 13.06.2018 r., FA.5110.86.2017 z dnia 14.12.2017 r., FA.5110.74.2018 z dnia 27.09.2018 r., FA.5110.21.2018 z dnia 25.09.2018 r., FA.5110.23.2018 z dnia 25.09.2018 r., FA.5110.50.2018 z dnia 27.09.2018 r., FA.5110.43.2018 z dnia 27.09.2018 r., FA.5110.44.2018 z dnia 27.09.2018 r.,

⁴ Dotyczy decyzji nr FA.5110.7.2017 z dnia 17.03.2017,

⁵ Dotyczy decyzji nr: FA.5110.37.2017 z dnia 04.10.2017 r., FA.5110.19.2018 z dnia 11.10.2018 r.,

- 12 spraw na wniosek, zgodny z wymogami określonymi w § 2 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1467), obowiązującego od 01 sierpnia 2017 roku do nadal.

Wnioski zostały opatrzone datą wpływu do Ośrodka oraz podpisem osoby przyjmującej. Do wniosków dotyczących ustalenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego wnioskodawcy dołączyli wszystkie wymagane prawem zaświadczenia, oświadczenia lub inne dokumenty niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia. W celu ustalenia poprawności zawartych we wnioskach danych osobowych potwierdzających tożsamość wnioskodawców oraz członków ich rodzin, korzystano z usługi rejestru PESEL udostępnionej w ramach CSIZS Emp@tia. Jednostka kontrolowana samodzielnie pozyskiwała informacje o dochodach, wysokości składki na ubezpieczenie społeczne i należnych podatkach wnioskodawców oraz członków ich rodzin za pośrednictwem systemu teleinformatycznego CSIZS Emp@tia. Analogicznie pozyskiwano dane o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne, co jest niezbędne przy ustalaniu dochodów i zgodne z wymogami art. 15a ust. 1 pkt 3 ustawy.

W 15 badanych sprawach świadczenia przyznano osobom, które spełniały kryterium dochodowe do otrzymania przedmiotowych świadczeń (miesięczne dochody na osobę w rodzinie nie przekraczały kwoty 725 zł – art. 9 ust. 2 ustawy). Prawo do świadczeń przyznawano osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Kwoty świadczeń przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł na dziecko do ukończenia przez nie 18 lat lub starsze – do ukończenia 25 lat, jeżeli uczyło się w szkole lub szkole wyższej. W 4 przypadkach prawo do świadczeń ustalano począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek wraz z dokumentacją, natomiast w 11 sprawach – na pełny okres świadczeniowy, tj. od 1 października danego roku do 30 września roku następnego.

Badane decyzje administracyjne w sprawach przyznania prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego wydano zgodnie z wymogami art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 z późn. zm., zwany dalej Kpa). Decyzje zawierały oznaczenie organu właściwego, tj. Wójta Gminy Mińsk Mazowiecki, oznaczenie strony, datę wydania, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, pouczenie o możliwości, terminie i sposobie wniesienia odwołania, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydania decyzji – tj. kierownika Ośrodka. We wszystkich decyzjach, z wyjątkiem decyzji oznaczonych: FA.5110.37.2017, FA.5110.19.2018 (decyzje odmowne) oraz FA.5110.7.2017 (decyzja uchylająca), odstąpiono od uzasadnienia decyzji przywołując zapis art. 107 § 4 Kpa. Ponadto w pouczeniu decyzji zawarto informację m.in. o konieczności zgłaszania przez stronę wszelkich zmian mających wpływ na prawo do świadczeń oraz informację od kiedy są przyjmowane wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na nowy okres świadczeniowy. Wszystkie decyzje wydane po dniu 31 maja 2017 r.

zawierały pouczenie o możliwości oraz skutkach zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania, o czym stanowi art. 127a Kpa. Poddane kontroli decyzje zawierały ponadto informację o terminie wypłaty świadczeń oraz wskazywały, w jaki sposób wypłata zostanie zrealizowana. Niemniej jednak, analiza decyzji wykazała następujące uchybienia w podstawie prawnej:

- w decyzji nr FA.5510.7.2017 nieprecyzyjnie wskazano organ wydający rozporządzenie wykonawcze jak również przytoczono błędną datę dokumentu. Przywołano *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 2229)*, podczas gdy prawidłowo należało wskazać Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 grudnia 2015 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2015 r., poz. 2229),
- w decyzji nr FA.5110.12.2017 powołano § 2 *Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 2229)* podczas, gdy powyższy akt wydano w dniu 8 grudnia 2015 r.

Decyzje Organ wydawał terminowo - zgodnie z treścią art. 20 ust. 4 – 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

We wszystkich badanych przypadkach decyzje doręczano stronie prawidłowo, tj. w 3 przypadkach za pośrednictwem operatora pocztowego listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, a w pozostałych 15 przypadkach decyzje odbierane były przez stronę osobiście w siedzibie Ośrodka, co potwierdzone zostało podpisem i datą odbioru na kopii decyzji - zgodnie z art. 46 § 1 Kpa.

Analiza wypłat wykazała, że świadczenia z funduszu alimentacyjnego w badanych sprawach wypłacano w terminie zgodnym z przepisami ustawy, wysokością ustaloną w wydanych w tych sprawach decyzjach administracyjnych, a wypłaty zrealizowano w sposób zgodny z wnioskiem strony i zapisem w decyzji tj. w 14 przypadkach przelewem na wskazany rachunek bankowy, natomiast w jednym przypadku przekazem pocztowym.

3. Podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych

Z przedstawionego przez Pana oświadczenia wynika, że w okresie od 01.08.2016 r. do 31.12.2016 r. zostało wypłaconych 471 świadczeń na łączną kwotę 197 070,00 zł, zaś dłużnicy alimentacyjni zwrócili kwotę 46 446,80 zł, co stanowi 23,56% świadczeń wypłaconych. Z tej kwoty, na drodze egzekucji sądowej została wyegzekwowana kwota 38 868,59 zł (co stanowi 83,68% wszystkich zwrotów), natomiast bezpośrednio do Organu dłużnicy wpłacili kwotę 7 578,21 zł (co stanowi 16,32% wszystkich zwrotów).

W okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r. wypłacono 1019 świadczeń na kwotę 442 120,00 zł. W powyższym okresie dłużnicy alimentacyjni dokonali bezpośrednich wpłat w wysokości 5 005,00 zł, (tj. 3,5% zwrotów), natomiast komornicy sądowi przekazali kwotę w wysokości 138 037,89 zł (tj. 96,5% zwrotów). Łącznie odzyskano kwotę w wysokości 143 042,89 zł, co stanowi 32,35% kwoty wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2017 roku.

Natomiast w okresie od 01.01.2018 r. do 05.11.2018 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim wypłacił osobom uprawnionym 856 świadczeń na kwotę 373 197,00 zł. Dokonano zwrotów na kwotę 194 409,11 zł (co stanowi 52,09% wypłaconych w tym okresie świadczeń), z tego komornicy sądowi przekazali wyegzekwowane na drodze egzekucji sądowej kwoty w łącznej wysokości 157 348,76 zł (tj. 80,94% wszystkich zwrotów), natomiast na rachunek bankowy Organu dłużnicy wpłacili łącznie 37060,35 zł (co stanowi 19,06% zwróconych w tym okresie kwot).

W okresie objętym kontrolą Wójt Gminy Mińsk Mazowiecki był organem właściwym zarówno dłużnika i wierzyciela dla 13 dłużników oraz wyłącznie organem właściwym dłużnika dla 59 dłużników alimentacyjnych (*dane na podstawie Pana pisemnego oświadczenia z dnia 05.11.2018 r.*).

Kontroli poddano losowo wybrane akta 20⁶ dłużników alimentacyjnych, dla których jednostka kontrolowana w 15⁷ sprawach była organem właściwym dłużnika, zaś w 5⁸ sprawach była organem właściwym dłużnika i wierzyciela.

We wszystkich badanych sprawach jednostka kontrolowana wezwwała dłużników alimentacyjnych na wywiady alimentacyjne, przy czym w 15 sprawach miało to miejsce po otrzymaniu wniosków o podjęcie działań wobec dłużników od organów właściwych wierzycieli, zaś w 5 sprawach po wydaniu decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Ustalono, że w 10⁹ przypadkach działania te były podejmowane w terminie dłuższym niż przewidziany w art. 35 Kodeksu postępowania administracyjnego. W okresie od uprawomocnienia decyzji przyznającej prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego lub otrzymaniu wniosku o podjęcie działań, do dnia wysłania wezwania na wywiad nie były prowadzone postępowania wyjaśniające, zatem zwłoka w podjęciu działań wobec dłużnika nie była niczym uzasadniona. W 15 sprawach dłużnicy alimentacyjni w terminie wskazanym w wezwaniu zgłosili się do jednostki kontrolowanej w celu przeprowadzenia z nimi wywiadu i odebrania od nich oświadczenia majątkowego. Jednakże w aktach spraw nie stwierdzono dokumentu, z którego wynika, że dłużnik został poinformowany o przekazaniu do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego

⁶ Wykaz dłużników sporządzony na potrzeby kontroli – dotyczy akt dłużników wykazanych w załączniku nr 1 pod pozycją: 2,3,9,10, 12 oraz wykazanych w załączniku nr 2 pod pozycją: 8, 9, 10, 23, 29, 31, 35, 36, 37, 39, 40, 45, 48, 49, 55,

⁷ Dotyczy dłużników wykazanych w załączniku nr 2 pod pozycją: 8, 9, 10, 23, 29, 31, 35, 36, 37, 39, 40, 45, 48, 49, 55,

⁸ Dotyczy dłużników wykazanych w załączniku nr 1 pod pozycją: 2,3,9,10, 12,

⁹ Dotyczy działań wobec dłużników wykazanych w załączniku nr 1 pod pozycją: 2, 3, 9, 10 oraz w załączniku nr 2 pod pozycją: 2, 8, 9, 10, 37, 40,

wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy. Powyższy obowiązek wynika z art. 4 ust 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, zgodnie z którym „po otrzymaniu wniosku, o którym mowa w art. 3 ust. 5, organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej, odbiera od niego oświadczenie majątkowe oraz informuje dłużnika o przekazaniu do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.”

Informacje o ustalonej sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużników, bez zwłoki przekazywano komornikom sądowym oraz organom właściwym wierzycieli. W sytuacji, gdy na podstawie wywiadu ustalono, iż dłużnik nie jest zarejestrowany (tj. w 6 przypadkach), niezwłocznie zobowiązano dłużnika do zarejestrowania się jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy. Niezwłocznie także po ustaleniu, że dłużnik zarejestrował się w urzędzie pracy lub w sytuacji, gdy na podstawie wywiadu ustalono, że sytuacja dłużnika uległa zmianie (tj. w 9 sprawach), złożono wnioski do powiatowego urzędu pracy o podjęcie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej bezrobotnych dłużników alimentacyjnych.

W 2 sprawach Organ wszczął postępowanie w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych i wydał w tym zakresie stosowne decyzje. W ¹⁰ sprawie od momentu wszczęcia postępowania do wydania decyzji uchybiono terminom określonym w art. 35 Kpa. W postępowaniu zakończonym wydaniem decyzji nr FA.5111.21.2017 z dnia 10.05.2017 r. wszczęto postępowanie, ponieważ dłużnik – pomimo zobowiązania – nie zarejestrował się jako bezrobotny lub poszukujący pracy, natomiast w drugim przypadku (decyzja nr FA.5111.5.2017 z dnia 10.05.2017 r.) – dłużnik nie stawiał się na wezwanie w celu przeprowadzenia wywiadu i złożenia oświadczenia majątkowego. Ustalono, że przed wydaniem decyzji oznaczonej FA.5111.5.2017, jednostka nie wystąpiła do komornika sądowego o informację w zakresie wywiązywania się przez okres ostatnich 6 miesięcy z zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów. W przedmiotowej sprawie kierownik Ośrodka złożył pisemne wyjaśnienia w dniu 09.11.2018 r. „*W sytuacji, gdy Wójt Gminy Mińsk Mazowiecki jest jednocześnie organem właściwym dłużnika i organem właściwym wierzyciela, nie były wystosowywane do organu egzekucyjnego wnioski o udzielenie informacji czy przez okres ostatnich 6 miesięcy dłużnik alimentacyjny wywiązywał się w każdym miesiącu w każdym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów. Powyższe wynikało z założenia, iż komornik sądowy, prowadzący postępowanie egzekucyjne, przekazuje do Wójta Gminy Mińsk Mazowiecki, jako organu właściwego wierzyciela, kwoty wyegzekwowane od dłużników alimentacyjnych i tym samym Wójt posiada informację o wpłatach dokonywanych przez danego dłużnika alimentacyjnego.*” Niemniej jednak należy wskazać, że

¹⁰ Dotyczy dłużnika wykazanego w załączniku nr 1 pod pozycją 9

zgodnie z art. 758 Kodeksu postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 1360 z późn. zm.) sprawy egzekucyjne należą do właściwości sądów rejonowych i działających przy tych sądach komorników. To komornik sądowy jest organem egzekucyjnym i posiada aktualne dane na temat stanu egzekucji, w tym także jej skuteczności. Organ prowadzący postępowanie w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych jest zobligowany do rzetelnego i prawidłowego ustalenia stanu faktycznego mającego wpływ na rozstrzygnięcie decyzji. Zasada prawdy obiektywnej wyrażona w art. 7 Kpa nakłada na każdy organ obowiązek podejmowania wszelkich czynności niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli. Wymienione w tym przepisie interesy (interes społeczny i słuszny interes obywateli) są równorzędne, co oznacza, że w toku postępowania administracyjnego organ, który je prowadzi, nie może kierować się hierarchią tych interesów. W tym przypadku jest to o tyle istotne, że negatywne rozstrzygnięcie dla strony może powodować dalsze istotne konsekwencje tj. dłużnik może zostać pociągnięty do odpowiedzialności karnej z art. 209 Kodeksu karnego oraz może stracić uprawnienia do kierowania pojazdami. Wobec tego rozstrzygnięcie sprawy na niekorzyść strony musi zostać w sposób bezsporny udowodnione, do czego też obliguje organ art. art. 8 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego - *„Organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania.”*

Po uprawomocnieniu się każdej z decyzji, Ośrodek niezwłocznie skierował wnioski do prokuratury o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego oraz zapytanie do centralnej ewidencji kierowców, czy dłużnik posiada uprawnienia do kierowania pojazdami. Wskazać jednak należy, że wnioski wystosowane do organów ścigania zostały sporządzone w dniu 26.06.2017 r. oraz 27.06.2017 r. W przedmiotowych wnioskach GOPS wnosił *„o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137 ze zm.)”*. Ustawa o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2017 r. poz. 952), która weszła w życie 31 maja 2017 r., nadała nowe brzmienie art. 5 ust. 3b pkt 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Zgodnie z powyższym należało składać wnioski do prokuratury o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny.

W 1¹¹ sprawie, po otrzymaniu informacji z CEPIK o posiadaniu prawa jazdy przez dłużnika, Organ niezwłocznie wystąpił do starosty z wnioskiem o jego zatrzymanie.

Ustalono, że we wszystkich skontrolowanych sprawach, Ośrodek na każdym etapie prowadzonych wobec dłużników alimentacyjnych działań informował organy egzekucyjne

¹¹ Dotyczy dłużnika wykazanego w załączniku nr 1 pod pozycją 9

o podjętych działaniach, co jest zgodne z art. 6 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. O prowadzonych działaniach GOPS informował także organy właściwe wierzyciela.

Dwie badane decyzje administracyjne w sprawach uznania dłużników alimentacyjnych za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych zostały wydane zgodnie z wymogami art. 107 Kpa. Decyzje zawierały prawidłowo oznaczony organ administracji publicznej upoważniony do wydania w tych sprawach decyzji, datę wydania, oznaczenie strony, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie. Ponadto decyzje zawierały pouczenie o obowiązku zawiadomienia organu administracji publicznej o każdej zmianie swego adresu oraz o konsekwencjach zaniedbania tego obowiązku, oraz o skierowaniu wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny oraz do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego, w przypadku jego posiadania. Wszystkie decyzje zawierały podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydania decyzji tj. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim Pana Sławomira Barankiewicza. Akty te doręczano stronom zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 k.p.a.

Jednostka kontrolowana, jako organ właściwy dłużnika, we wszystkich badanych sprawach, ustawowe działania podejmowała w sposób rzetelny, adekwatny do zaistniałej sytuacji oraz prawidłowo dokumentowała każde prowadzone postępowanie.

Za stwierdzone uchybienia w zakresie organizacji zadania odpowiedzialność ponosi Pan jako Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim, natomiast w zakresie prawidłowości podejmowania działań aktywizujących wobec dłużników alimentacyjnych - Pan oraz pracownicy realizujący kontrolowane zagadnienia.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuję Pana do podjęcia następujących działań:

1. Korekty wadliwego upoważnienia nr RO.0052.1.9.2017, w tym wystąpienia do Wójta Gminy Mińsk Mazowiecki o upoważnienie dla Pani Ewy Zagórskiej do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania w tych sprawach decyzji, a także do przekazywania do biura informacji gospodarczej informację gospodarczą o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego, zgodnie z treścią art. 8b oraz art. 8c w związku z art. 8a ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2018 r., poz. 554 z późn. zm.).
2. Niezwłocznego występowania każdorazowo z pisemnym wnioskiem do Wójta Gminy Mińsk Mazowiecki o wydanie odpowiednich upoważnień dla pracowników realizujących zadania z ustawy.
3. W podstawie prawnej wydawanych decyzji administracyjnych precyzyjnego wskazywania nazwy aktów prawnych.
4. Każdorazowo po wydaniu decyzji przyznającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego lub po otrzymaniu wniosków o podjęcie działań wobec dłużników od organów właściwych

wierzycieli, podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych bez zbędnej zwłoki, zgodnie z zasadami niezwłocznego załatwiania spraw, o których mowa w art. 12 ust. 2 Kpa.

5. Każdorazowo po otrzymaniu wniosków o podjęcie działań informowania dłużników alimentacyjnych o przekazaniu do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, stosownie do zapisu art. 4 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
6. W przypadku wszczęcia postępowania w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, w każdym przypadku występowania do komornika sądowego prowadzącego egzekucję o informację w zakresie wywiązywania się dłużnika przez okres ostatnich 6 miesięcy z zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów.
7. Wydawania decyzji administracyjnych w terminach określonych w art. 35 Kpa, a w przypadkach przekroczenia tych terminów, informowania strony o niezakończonym w terminie podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia - stosownie do art. 36 Kpa.
8. Po uprawomocnieniu decyzji w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, składania wniosków o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1600 z późn. zm.).

Jednocześnie informuję, że na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze oraz zobowiązuję Pana do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie realizacji zaleceń i wniosków pokontrolnych.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO
Anna Karpińska
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

Pan Antoni Janusz Piechoski
Wójt Gminy Mińsk Mazowiecki